

Η νόμιμη άθληση - Γέρων Ιωσήφ Βατοπαιδινός († 2009)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Γέρ. Ιωσήφ Βατοπαιδινός / Ορθόδοξη πίστη](#)

νόμιμη άθληση 1024x800

Όταν ο Πρόδρομος Ιωάννης ήταν στη φυλακή, έστειλε δύο από τους μαθητές του να ρωτήσουν τον Χριστό· «Εσύ είσαι ο Μεσσίας που θα έρθει ή περιμένουμε κάποιον άλλον; Κι ο Ιησούς τους αποκρίθηκε: «Να πάτε και να πείτε στον Ιωάννη αυτά που ακούτε και βλέπετε: Τυφλοί ξαναβλέπουν και κουτσοί περπατούν, λεπροί καθαρίζονται και κουφοί ακούουν, νεκροί ανασταίνονται και φτωχοί ακούουν το χαρμόσυνο άγγελμα»(Ματ. 11, 4-5). Αν και τα περιγραφόμενα έγιναν στους πάσχοντες, στο πλατύτερο νόημα της Γραφής έχουν και άλλη σημασία. Όλα όσα πάσχει η φύση μας, συμβολίζουν τα παθήματα της ψυχής, στα οποία ευρίσκεται ο νόμος της διαστροφής. Εκ φύσεως τυφλοί είναι λίγοι στο σύνολο των ανθρώπων. Πνευματικά τυφλοί όμως δεν είμαστε όλοι, όταν δεν διακρίνουμε τον κύριο σκοπό και προορισμό μας; Ο προσκολλημένος στην ελπίδα των κοσμικών ενδιαφερόντων είναι τυφλός, και μόνον εάν επιστρέψει στην πίστη και ελπίδα προς τον Θεό θα αναβλέψει. Το ίδιο συμβαίνει και στα υπόλοιπα είδη της «παρά φύσιν» ζωής. Όποιος αιχμαλωτίζεται και σ' αυτά μόνον έχει την ελπίδα και φροντίδα, είναι κωφός και λεπρός και συγκύπτων και δαιμονισμένος. Ο Κύριός μας Ιησούς, ο οποίος «πήρε τις ασθένειές μας και βάσταξε τις αρρώστιες» (Ματ. 8, 17), είναι ο πραγματικός ιατρός της διεφθαρμένης μας φύσεως, όποιος δε τον πιστεύει και τον ακολουθεί θεραπεύεται. Τα πάναγνά του πάθη, τα οποία εκουσίως υπέστη για τη δική μας σωτηρία, έχουν την ιδίαν πάλιν έννοια, διότι ουδέποτε ανήκαν στον Χριστό τα πάθη της ατιμίας· «αμαρτία δεν έκανε, και δόλος στο στόμα του δεν βρέθηκε» (Α' Πέτρ. 2, 22). Ο Κύριος παραδίδει σε καθένα από τα μέλη μας, που κινήθηκε στην παράβαση της εντολής και στην διάπραξη της αμαρτίας αντιστοίχως, τα πανάγια του μέλη σε τιμωρία, για να θεραπεύσει την διαφθαρείσα φύση μας. Άπλωσε ο Αδάμ το χέρι στον καρπό της παρακοής, παρέδωσε ο Κύριός μας τα χέρια στο σταυρό. Απογύμνωσαν τον Κύριό μας προς εμπαιγμό και έτσι θεράπευσε την γύμνωση του πρωτοπλάστου από τη θεία χάρη. Λόγγευσαν του Κυρίου μας την πλευρά, θεράπευσε την Εύα που προήλθε από τη πλευρά του πρωτοπλάστου. Του κάρφωσαν τα πόδια, για να θεραπεύσει τοα πόδια του Αδάμ που βάδισαν προς την παράβαση. Τον έφτυσαν και τον κτύπησαν, για να ξεπλύνει τη ντροπή της ψεύτικης θεώσεως, την οποίαν επεδίωξε η Εύα κατά την υπόσχεση του εχθρού. Δέχθηκε κάλαμον εμπαιγμού από τους στρατιώτες, για να υπογράψει την άφεση της πανανθρώπινης ενοχής και καταργήσει το χειρόγραφο

της δικής μας παραβάσεως. Όξος και χολή γεύθηκε, για να αποπτύσει τη φιλήδονη γεύση της αμαρτίας. Σε καθένα από τα πανάγια μέλη του δέχτηκε την αντίστοιχη τιμωρία των δικών μας παραβάσεων. Με παραδείγματα μεταφορικά η Γραφή υποδεικνύει μέσα και τρόπους επωφελείς παρακινούσα πάντοτε προς ζήλο τη δική μας διάθεση. «Να είστε συνεχώς έτοιμοι με δεμένη τη ζώνη στη μέση σας και αναμμένα τα λυχνάρια» (Λουκ. 12, 35), λέγει ο Κύριός μας. Χρήσιμη ζώνη στη μέση, που προετοιμάζει για την άορατη πάλη θεωρείται η περιεκτική εγκράτεια μαζί με την ταπεινοφροσύνη. Γιατί όμως η εγκράτεια προτάσσεται για την είσοδό μας στο πεδίο της μάχης; Επειδή ο αντίπαλός μας μέσω των αιτίων αρχίζει την πάλη, ο Κύριός μας ως στρατηγός υποδεικνύει εμπράκτως τον τρόπον της απαλλαγής και ελευθερίας. «Γιατί έρχεται ο κυρίαρχος αυτού του κόσμου, που δεν έχει πάνω μου καμιά εξουσία»(Ιω. 14, 30). Μη ευρίσκοντας ο αντίπαλος σε μας αφορμές και υλικό με τα οποία μας παρασύρει σύμφωνα με τον νόμο της επιρροής, δεν μπορεί να μας νικήσει. Τα «αναμμένα λυχνάρια» πάλιν είναι η θερμή προσευχή μαζί με την αγάπη, οι οποίες αποτελούν την πανοπλία που καταργεί τα πεπυρωμένα βέλη του πονηρού. «Όσοι ακολουθούν αυτή την πορεία θα έχουν την ειρήνη και το έλεος του Θεού μαζί τους, αυτοί κι όλος ο λαός του Θεού».(Γαλ. 6, 16). Αυτοί είναι «σαν τους ανθρώπους που περιμένουν τον κύριό τους πότε θα γυρίσει από το γάμο, ώστε, μόλις έλθει και κτυπήσει την πόρτα, αμέσως να του ανοίξουν. Μακάριοι οι δούλοι εκείνοι που ο κύριός τους θα τους βρει ξύπνιους»(Λουκ. 12, 36-37).

Το επίκεντρο του αγώνος μας είναι πρώτον να μειώσουμε τα πάθη και στη συνέχεια να τα νικήσουμε με τη βοήθεια της χάριτος. Δεύτερον είναι να αποκτήσουμε αντί των παλαιών παθών τις αρετές, ώστε να μη μείνει η ψυχή κενή και γυμνή από την πνευματική ενδυμασία. Τρίτον είναι η ακριβής φυλακή-προσοχή, ώστε να μη χάσουμε το θησαυρό. Έτσι εφαρμόζεται το «εργάζεσθαι και φυλάσσειν». Με την πρακτική εργασία υποτάσσουμε την εμπαθή επιθυμία γενικώς και δαμάζομε τον θυμό, την εξωτερική μορφή του παλαιού ανθρώπου, με την πνευματική όμως γνώση και τη θεωρία βοηθείται ο νους να υψωθεί προς τον Θεό και να ελευθερωθεί από την αιχμαλωσία των υλικών πραγμάτων. Δικαίως όλοι σχεδόν οι Πατέρες τονίζουν ότι σε καμιά ασχολία δεν βρίσκει ανάπαυση ο άνθρωπος, εάν δεν στραφεί εξ ολοκλήρου στην μνήμη του Θεού, ώστε να αισθάνεται ότι μόνον αυτός και ο Θεός υπάρχει. Αυτό φαίνεται παράξενο σε όσους δεν γεύθηκαν αυτήν την εργασία. Όσοι όμως με λίγη προσπάθεια το κατέκτησαν αυτό, εντρυφούν χωρίς κόπο στα θεία νοήματα και απαλλάσσονται από τους πονηρούς λογισμούς σύμφωνα με το ψαλμικό «εκολλήθη η ψυχή μου πίσω σου, εμού δε αντελάβετο η δεξιά σου»(Ψαλμ. 62, 9). Όπως και στον κοινωνικό τομέα χρειάζεται σκέψη και προσπάθεια και προγραμματισμός, έτσι και στον πνευματικό τομέα «όποιος αγαπά τη σωτηρία του όλα τα σκέφτεται». Όποιος πιστεύει στον

Θεό, φοβάται την κρίση, και όποιος φοβάται την κρίση και τον χωρισμό από το Θεό, προσπαθεί να τηρεί τις εντολές, η δε τήρηση των εντολών είναι το νόημα της «στενής και τεθλιμμένης οδού» και άρα υπομένει και τις θλίψεις. Ο καρπός της υπομονής των θλίψεων είναι η ελπίδα της χάριτος, η οποία δεν απογοητεύει. Η ελπίδα αυτή χωρίζει αισθητά τον νουν από τη γήινη προσκόλληση και προσδοκία, και τότε έρχεται η αγάπη του Θεού ως βραβείο. Έτσι και ο μακάριός μας Γέρων συμβούλευε: «Πρώτον οι πονηροί δαίμονες διαταράσσουν την ειρήνην των λογισμών δι' ακατονομάστων προφάσεων εις όσους δεν προσέχουν εις την μνήμη του Θεού, ακολουθώς κινούν τα πάθη της επιθυμίας. Διά ν' ανατρέψουν τον νουν εκ του ουρανού, προς τον οποίον ο πιστός βιάζεται και σπεύδει, απλώνουν ως καταπέτασμα εμπρός του την φιλήδονον εικόνα και ερεθίζουν την βιολογικήν λειτουργίαν ως δήθεν αναπόφευκτον χρείαν, και ούτως αποπροσανατολίζουν αυτόν εκ της πνευματικής ενεργείας. Η διάκρισις πάλιν των εντός ημών κινουμένων κακών έχει την αρχήν της από τα αιχμαλωτίζοντα πάθη και την προλαβούσαν αμαρτωλότητα. Εκ τούτων η φιλόανθρωπος του Θεού οικονομία αρχίζει την αποθεραπείαν, εφαρμόζουσα τα κατάλληλα φάρμακα αναλόγως των τραυμάτων». Υπάρχει, μας έλεγε ο αείμνηστος, το κατάλληλο αντίδοτο, η εύκολη θεραπεία και μάλιστα εξ αρχής απαλλαγή και αυτή είναι η ταπείνωση. Το μόνον όπλο και μέσο, το οποίον μας καθιστά απροσβλήτους και νικητές κατά του εχθρού, είναι το ταπεινό φρόνημα, το οποίον η σατανική υπερηφάνεια δεν μπορεί ούτε να αντικρύσει. Άλλο είναι η ταπεινολογία, άλλο η ταπεινοφροσύνη και άλλο η αληθινή ταπείνωση. Η ταπεινολογία και η ταπεινοφροσύνη γεννώνται από τη φιλοπονία, την κακοπάθεια για τις εντολές και την αρετή και είναι του εξωτερικού μέρους του λεγομένου πρακτικού. Η αληθινή ταπείνωση όμως είναι θείο και υψηλό δώρο, δίνεται δε από τη θεία Χάρη σε όσους έχουν περάσει την πρακτική και ανέβησαν στην θεωρία με τη χάρη του Χριστού.

(Γέροντος Ιωσήφ, «Αθωνική Μαρτυρία», Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 2, εκδ. Ι.Μ.Μ.Βατοπαιδίου, σ. 135-140)

Πηγή: vatopedi.gr